

JEANNE PRISSE

Opzienbarende performances, kleinschalige projecten, nieuwe boeken, verrassende galerietoonstellingen, spraakmakende lezingen en debatten – wekelijks bericht Jeanne Prisser over wat zich afspeelt in de voorhoede van de kunstwereld.

Amsterdam, 9 februari

Kunstcriticus Dave Hickey gaf ooit handzaam advies aan jonge, ambitieuze kunstenaars: vorm een groep, ga naar een bar, drink veel bier / wijn / tequila / whisky / Smirnoff Ice en zorg dat de groep uitgroeit tot een scene. Naarmate die scene zichtbaarder wordt zullen gevestigde partijen eerder bereid zijn met je in zee te gaan. Wijze woorden, die door elke natuurdocumentaire worden bevestigd. Hoe groter de kudde, des te groter de individuele overlevingskansen.

Dit, denk ik, is in een notedop ook het verhaal van ASCO.

ASCO, waarvan De Appel in Amsterdam nu een expositie toont, was een Mexicaans-Amerikaanse kunstenaarsbeweging actief in Oost-Los Angeles gedurende de jaren zeventig. Haar leden waren getooid met zulke Bordewijkiaanse (maar authentieke) namen als Harry Gamboa Jr., Gronk, Willie F. Herrón III en Patssi Valdez; het leeuwendeel van het gezelschap was verbonden aan de Chicano's.

Die kende ik niet, u misschien ook niet. De Chicano's waren een burgerrechtenbeweging van Mexicaans-Amerikaanse jongeren en zij kwamen, en hier citeer ik de folder, 'in verzet [...] tegen de marginalisering van Latino's in de Verenigde Staten'. Zij organiseerden onder meer protestmarsen tegen de Vietnamoorlog en maakten muurschilderingen. ASCO – Spaans voor walging – was de artistieke tak.

Ja, ze vormden een groep die uiteindelijk uitgroeide tot een scene.

Ja, ze gingen naar bars in onderscheidende kleding.

Nee, ze dronken geen Smirnoff Ice. Hun werk – foto's, wandschilderingen, veel performance – is grotendeels wat je van jonge, ambitieuze, ietwat militante minderheden verwacht: provocatief, obstinaat, campy. Soms is het om aan te zien, soms niet. Men noemt: performances waarbij de leden elkaar aan de muur plakken als levende wandschilderingen. Alsmede: de zogenaamde *No Movie Award*, een Academy Award-parodie compleet met bokaal die werd uitgereikt aan de beste niet-bestaande film. Mikpunt hier was de stereotiepe danwel non-existente rol van Chicano's binnen de reguliere filmindustrie. Vaak is de grens tussen doelmatige politieke interventie en melig aanklooiën uiterst vaag. Er wordt veel rondgeparadeerd op monsterachtige plateauzolen met groen geverfde

wenkbrauwen en in paarse broeken van het type snit dat verder alleen Hannah uit *Girls* zou durven dragen. Je was jong en je wilde wat.

Fascinerender dan het werk: de groep zelf. De interne dynamiek tussen de leden. Haar werdegang. Hoe het van 's nachts illegaal handtekening zetten op het Los Angeles County Museum ging naar een expositie in datzelfde museum. In een documentaire in *De Appel* blikt een oud-lid onthutst terug: 'Ik dacht dat we het te danken hadden aan de vrienden die we nu binnen het museum hadden. Het voelde als backstage bij een concert.'

Brussel, 11 februari

Hoe vaak zit ik niet op de bank, voetjes opgetrokken onder een deken – wijn, boek en asbak binnen handbereik – en stel me voor dat een van mijn lievelingsschilderijen boven de schouw van mijn leesvertrek hangt? Een aangrijpende Francis Bacon of... Ik sluit mijn ogen en de getergde mens, zoals alleen Bacon die kan verbeelden, kijkt in mijn woning op mij neer. En op mij alleen.

Het is natuurlijk een zeepbel. *Wishful thinking*. Kunst uit het hedegfund-segment is voor mij eenvoudig onbetaalbaar. Ik moet daarvoor naar een museum. Maar daar raak ik niet in de gewenste stemming: de drukte van al die onbekende mensen, inclusief audiopiepjes, de goedbedoelde suppoostenglimlach en het zomende toeristengefluister. Ik knijp mijn ogen toe tot alleen het kunstwerk nog tussen de wimpers te zien is en fantaseer mijn eigen habitat eromheen: de bank, de boeken, het venster, het uitzicht op mijn tuin. Wat natuurlijk ook een zeepbel is.

Maar soms gaat het anders. Twee keer knipperde ik met mijn ogen, afgelopen week in *Maison Particulière* in Brussel, staande voor Bjarne Melgaards aantrekkelijke schilderij *The invisible cock monster* – ja inclusief

spelfout-, hangend tegenover een vriendelijke, rustgevende stoel. Bij het venster, de schouw, het boek op de tafel. Daarin las ik een gedicht, ter contemplatie aangeboden bij dit schilderij: *'Le cheval/ Et le boeuf ont bridé leurs ardeurs, et personne/ N'osera plus dresser son orgueil génital/ Dans les bosquets où grouille une enfance bouffonne.'*

Een zangerig citaat van Rimbaud, een aangrijpend schilderij van Melgaard en hun genitale trots versmelten tot een intimiteit die ze in geen museale entourage ooit zouden bereiken. Heerlijk om mijn gemoedstoestanden de ruimte te geven in dit instituut: een waardig herenhuis dat ieder kwartaal kunst samenbrengt uit privécollecties die je anders nooit te zien krijgt. Alles gelardeerd met de literaire keuze van een gast.

Zo drink je een Nespresso in de bibliotheek naast een Folkert de Jong. Kan je als verdienstelijk muziekamateur plaatsnemen achter de Poul Henningsenvleugel uit 1930, om onder werk van Shilpa Gupta en Ruud van Empel een deuntje te laten klinken. Ik draal in dit Brusselse onderkomen zoals ik thuis draal op die mijmerende tussenmomenten, terwijl mijn hoofd zich aangenaam huiselijk laat vullen met beelden van Helmut Stallaerts, John Baldessari, Jan Vercruyse, Eric Fischl, en Claire Harvey; tussen poëzie van Borges, Shakespeare en Neruda.

In Maison Particulière ligt het tempo laag en wordt de blik niet vertroebeld door het gif van geldwaarde en status. Zelden zag ik kunst zo ontdaan van commercieel potentieel of rationele uitleggerigheid, zo, tja, zo... genereus.

★ INFO

ASCO De Appel Arts Centre, Prins Hendrikkade 142, Amsterdam, t/m 13/4. deappel.nl
Gemoedstoestanden Maison Particulière, Kasteleinstraat (Rue du Châtelain) 49, Brussel, t/m 30/3. maisonparticuliere.be

Instant Mural, 1974.

Foto Nina Yuen

Maison Particulière

Foto Maison Particulière

Illustratie vrij naar Otto Dix' *Portret van journalist Sylvia von Harden*, 1926

